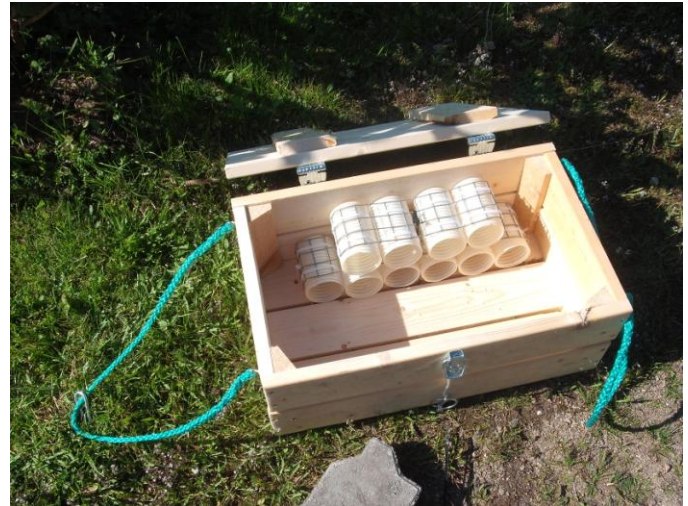

Rapujen sumputus

Ennen istutuksia rapujen elossasäilymistä, viihtymistä ja lisääntymisen onnistumista voi seurata sumputtamalla rapuja istutusvedessä. Rapuja sumputetaan loppukesästä tai syksystä jopa seuraavaan kesään asti, jolloin saadaan selville elossasäilyminen ja mahdollinen rapurutto sekä parittelun, mädinlaskun, mädin hautoutumisen ja poikasten kuoriutumisen onnistuminen. Sumputukseen kannattaa valita hyviä ja terveitä rapuja, mieluummin sumputusvedestä pyydettyjä tai lähivesien rapuja.

Sumputuksen periaate on yksinkertainen: riittävän tiheäsilmäiseen sumppuun laitetaan 5-10 naarasrapua ja muutama koiras, piilopaikat kaikille (piilopaikkoja kaksi kertaa rapujen määrä), ravintoa mukaan (maahan varisseita lepänlehtiä, perunaa, porkkanaa, yms.) ja sumppu sellaiseen kohtaan jossa se voi olla sumputukseen tarvittavan ajan, siis jopa talven yli, hyvässä vedessä. Sumpun voi valmistaa puusta, muovista tai muusta sellaisesta materiaalista, josta ei liukene ravulle haitallisia yhdisteitä. Metallia tulee välttää. Sumpun koko noin 20 ravulla tulee olla vähintään 70x40x30 senttiä. Kun sumputetaan rapuruton varalta niin sumputettavien rapujen sukupuolijakamalla ei ole merkitystä vaan sumppuun laitetaan vaan tarpeen mukaan rapuja sukupuolesta riippumatta.

Sumputettavien rapujen kuntoa tulee tarkkailla tasaisin väliajoin. Kesällä on syytä tarkastaa sumppu ainakin viikon välein. Talvella puolestaan toimitaan kun sää sallii (ravun kidukset jäätyvät helposti, pakkasella ei sumpua kannata nostaa vedestä). Keväällä voidaan tilannetta seurata aina poikasten kuoriutumiseen asti, kesä-heinäkuun vaihteeseen. Sumputuksen avulla saadaan selville myös se, selviävätkö ravut yleensäkin talven yli.

Kun sumputetaan rapuruton varalta, niin sumputusaika on vähintään 1-2 kuukautta, mitä pitempi sen parempi. Rapuja tarkkaillaan sumputuksen aikana ja jos ravut alkavat kuolla niin näyteravut (5 kpl) lähetetään heti Eviraan. Näytteeksi kelpaavat vain elävät ravut, jotka tulee pakata huolella (väljä pakkaus, viileä ja kostea ympäristö, kylmäkalle mukaan) ja sopia lähettämisestä Matkahuollon kautta (lähetysosoite: Evira, Kuopion yksikkö, Matkahuolto, Kuopio) tai muulla sopivalla menetelmällä Kuopion Eviran kanssa (puhelin 020-7724952). Eviran nettisivut ovat osoitteessa www.evira.fi.

Rapujen tutkimisesta voi sopia myös Raputietokeskuksen kanssa, jolloin tutkimukset tehdään Itä-Suomen yliopistossa. Yhteyshenkilönä on Japo Jussila (känny 040-5428982 tai japo.jussila@uef.fi). Lisää tietoa rapurutosta löytyy sivuilta www.rapurutto.net.

Sumputuspaikaksi soveltuvat alueet hieman sen alueen yläpuolella josta järvi tai vesistö laskee eteenpäin ja vesi on hieman liikkeessä, joessa esimerkiksi nivan tai koskialueen alapuolisen suvannon yläosat. Sumputuksen yksityiskohdista voidaan neuvotella myös vielä myöhemmin ja kannattaakin kysyä esimerkiksi Raputietokeskuksesta tai paikallisesta kalatalouskeskuksesta ennen sumputuksen aloittamista jos asiassa on epäselviä seikkoja.

Lisää neuvoja ja ohjeita rapuasioissa Raputietokeskukselta, jossa puhelimeen vastaa Japo Jussila (känny 040-5428982). Sähköpostit osoitteeseen raputietokeskus@jippii.fi ja nettisivut ovat osoitteessa www.raputieto.net.

Rapuista jatkoa toivoo

Japo Jussila
rapubiologi
Raputietokeskus